

اظهار نظر کارشناسی درباره:
« مصوبه مجلس شورای اسلامی راجع به لایحه موافقتنامه انتقال محکومان میان
جمهوری اسلامی ایران و جمهوری بولیواری ونزوئلا »
(اعاده شده از شورای نگهبان (۱))

مشخصات لایحه

دوره دوازدهم - سال اول

شماره ثبت:

۲۲۸

شماره چاپ:

۳۹۱

تاریخ چاپ:

—

گروه حقوق بین الملل

مشخصات گزارش

نوع گزارش:

طرح/ لایحه

راهبردی

نظارتی

پیش نویس قانونی

شماره مسلسل:

۲۴۰۲۰۴۶۹-۱

تاریخ انتشار:

۱۴۰۴/۱/۲۵

محمد آدمی

چکیده

شورای محترم نگهبان نسبت به موافقتنامه انتقال محکومان میان جمهوری اسلامی ایران و جمهوری بولیواری ونزوئلا بیان داشته است که: «مواردی از مصوبه مذکور از جمله اطلاق بند (ت) ماده ۵، بندهای ۱ و ۲ ماده ۱۰، مواد ۱۱ و ۱۳ و بندهای ۱ و ۲ ماده ۱۶، خلاف شرع شناخته شد» و کمیسیون قضائی و حقوقی مجلس نیز از امکان قانونی خود مبنی بر اصرار بر مصوبه قبلی مجلس استفاده نموده است.

خلاصه مدیریتی

کشورهایی که ارتباطات گسترده‌ای با یکدیگر دارند، به صورت معمول با انعقاد موافقتنامه‌های متعددی از قبیل اقتصادی، فرهنگی و غیره سطح همکاری‌های بین خود را ارتقا می‌دهند. یکی از موافقتنامه‌هایی که در این راستا قابل ذکر است معاهدات دوجانبه همکاری حقوقی است که به چند دسته تقسیم می‌شوند که از جمله آنها می‌توان به معاهدات استرداد محکومین، انتقال محکومین و سازوکارهای همکاری حقوقی و قضائی مانند آموزش نیروهای انسانی اشاره کرد. در همین راستا جمهوری اسلامی ایران و جمهوری بولیواری ونزوئلا با تنظیم موافقتنامه انتقال محکومین به حبس به دنبال فراهم ساختن زمینه سپری نمودن مدت حبس اتباع خود در کشور متبوعشان هستند.

شورای محترم نگهبان نسبت به موافقتنامه انتقال محکومان میان جمهوری اسلامی ایران و جمهوری بولیواری ونزوئلا بیان داشته است که «مواردی از مصوبه مذکور از جمله اطلاق بند (ت) ماده ۵، بندهای ۱ و ۲ ماده ۱۰، مواد ۱۱ و ۱۳ و بندهای ۱ و ۲ ماده ۱۶، خلاف شرع شناخته شد» و کمیسیون قضائی و حقوقی مجلس نیز از امکان قانونی خود مبنی بر اصرار بر مصوبه قبلی مجلس استفاده نموده است.

احمد حکیم‌جوادی، جلیل محبی (ناظران علمی)؛ نرجس امیراحمدی (صفحه‌آرا)

نقاط ضعف و قوت لایحه

اهمیت لویح این چینی به واسطه فراهم سازی امکان بازگشت شخص مجرم و محکوم به کشور متبوع خود است تا سزای عملی را که در کشور دیگری مرتکب شده است و در آنجا به مجازات سالب آزادی محکوم شده است در کشور متبوع خود به همان صورت و همان مدت تعیین شده در دادگاه کشور خارجی، ببیند. به عبارت دیگر این موافقتنامه در صورت اجرا سبب خواهد شد تا دو طرف با فراهم سازی بازگشت محکومان به حبس به کشور خود، از آثار و تبعات احتمالی در زندان های کشور خود بکاهند. طبیعتاً حضور محکوم در زندان های کشور متبوع خویش باعث خواهد شد تا ملاقات وی با خانواده اش تسهیل شود. حضور در میان سایر محکومان به حبس با تابعیت مشابه از تفاوت های فرهنگی که می تواند موجبات تنش های میان زندانیان را فراهم سازد کاهش دهد. همان طور که پیشتر عنوان شد لایحه پیش رو مربوط به انتقال محکومین به حبس است لذا در اینجا مفاهیمی از جمله «کشور صادرکننده حکم حبس»، «دولت پذیرنده محکوم» و... مطرح است.

پیشنهادات

شورای محترم نگهبان نسبت به موافقتنامه انتقال محکومان میان جمهوری اسلامی ایران و جمهوری بولیواری ونزوئلا بیان داشته است که «مواردی از مصوبه مذکور از جمله اطلاق بند (ت) ماده ۵، بندهای ۱ و ۲ ماده ۱۰، مواد ۱۱ و ۱۳ و بندهای ۱ و ۲ ماده ۱۶، خلاف شرع شناخته شد» و کمیسیون قضائی و حقوقی مجلس نیز از امکان قانونی خود مبنی بر اصرار بر مصوبه قبلی مجلس استفاده نموده است.

مقدمه

لایحه «موافقتنامه انتقال محکومان میان جمهوری اسلامی ایران و جمهوری بولیواری ونزوئلا» که در تاریخ ۱۴۰۲/۹/۲۹ به تصویب هیئت وزیران رسیده است در تاریخ ۱۴۰۲/۱۰/۲۶ از سوی دولت برای مجلس شورای اسلامی جهت طی تشریفات قانونی ارسال شده است. مجلس شورای اسلامی پس از تصویب این لایحه، آن را برای طی تشریفات قانونی به شورای محترم نگهبان ارسال نمود. این شورا در تاریخ ۱۴۰۳/۱۲/۱۴ در این خصوص اعلام نظر نموده است. کمیسیون قضائی و حقوقی مجلس شورای اسلامی نیز در جلسه مورخ ۱۴۰۴/۱/۱۹ بر مصوبه قبلی مجلس در خصوص لایحه حاضر اصرار ورزید. در ذیل به بررسی نظر شورای محترم نگهبان و مصوبه کمیسیون قضائی و حقوقی می پردازیم.

بررسی نظر شورای محترم نگهبان و کمیسیون قضائی و حقوقی مجلس شورای اسلامی

شورای محترم نگهبان در خصوص مصوبه مجلس راجع به «لایحه موافقتنامه انتقال محکومان میان جمهوری اسلامی ایران و جمهوری بولیواری ونزوئلا» چنین بیان داشته است:

«مواردی از مصوبه مذکور از جمله اطلاق بند (ت) ماده ۵، بندهای ۱ و ۲ ماده ۱۰، مواد ۱۱ و ۱۳ و بندهای ۱ و ۲ ماده ۱۶، خلاف شرع شناخته شد.»

با عنایت به اینکه شورای محترم نگهبان مرجع قانونی تشخیص مصوبات مجلس شورای اسلامی با شرع و قانون اساسی می باشد بنابراین در جهت رفع ایراد شورای محترم نگهبان می توان متن معاهده را مورد اصلاح قرار داد که البته هر گونه تغییر در متن معاهده،

نیازمند مذاکره مجدد با طرف مقابل و موافقت هر دو طرف می‌باشد. ضمن اینکه در صورتی که نمایندگان محترم مجلس صلاح بدانند می‌توانند از امکان قانونی خود در جهت اصرار بر مصوبه استفاده نمایند که کمیسیون قضائی و حقوقی مجلس شورای اسلامی نیز در این راستا چنین مصوب کرده است: «در بند (ت) ماده (۵)، بندهای (۱) و (۲) ماده (۱۰)، مواد (۱۱) و (۱۳) و بندهای (۱) و (۲) ماده (۱۶) موافقتنامه، کمیسیون بر مصوبه قبلی مجلس اصرار ورزید.»

نتیجه‌گیری

شورای محترم نگهبان نسبت به مصوبه مجلس شورای اسلامی راجع به لایحه موافقتنامه انتقال محکومان میان جمهوری اسلامی ایران و جمهوری بولیواری ونزوئلا چنین نظر داده است که: «مواردی از مصوبه مذکور از جمله اطلاق بند (ت) ماده ۵، بندهای ۱ و ۲ ماده ۱۰، مواد ۱۱ و ۱۳ و بندهای ۱ و ۲ ماده ۱۶، خلاف شرع شناخته شد.»

با عنایت به اینکه شورای محترم نگهبان مرجع قانونی تشخیص مصوبات مجلس شورای اسلامی با شرع و قانون اساسی می‌باشد بنابراین در جهت رفع ایراد شورای محترم نگهبان می‌توان متن معاهده را مورد اصلاح قرار داد که البته هر گونه تغییر در متن معاهده، نیازمند مذاکره مجدد با طرف مقابل و موافقت هر دو طرف می‌باشد. ضمن اینکه در صورتی که نمایندگان محترم مجلس صلاح بدانند می‌توانند از امکان قانونی خود در جهت اصرار بر مصوبه استفاده نمایند که کمیسیون قضائی و حقوقی مجلس شورای اسلامی نیز در این راستا چنین مصوب کرده است: «در بند (ت) ماده (۵)، بندهای (۱) و (۲) ماده (۱۰)، مواد (۱۱) و (۱۳) و بندهای (۱) و (۲) ماده (۱۶) موافقتنامه، کمیسیون بر مصوبه قبلی مجلس اصرار ورزید.»

شماره ماده	مصوبه کمیسیون برای رفع ایرادات شورای نگهبان	موافق	مخالف	موافق به شرط اصلاح	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
بند (ت) ماده (۵)، بندهای (۱) و (۲) ماده (۱) و (۱۳) و (۱۰)، مواد (۱۱) و (۱۳) و بندهای (۱) و (۲) ماده (۱۶) موافقتنامه، کمیسیون بر مصوبه قبلی مجلس اصرار ورزید.	✓					کمیسیون قضائی و حقوقی مجلس از امکان قانونی خود مبنی بر اصرار بر مصوبه قبلی مجلس استفاده نموده است.	

گزیده سیاسی / مدیریتی (پیامک منتخب)

شورای نگهبان نسبت به موافقتنامه انتقال محکومان میان ایران و ونزوئلا بیان داشته است که «مواردی از مصوبه مذکور از جمله اطلاق بند (ت) ماده ۵، بندهای ۱ و ۲ ماده ۱۰، مواد ۱۱ و ۱۳ و بندهای ۱ و ۲ ماده ۱۶، خلاف شرع شناخته شد» و کمیسیون قضائی و حقوقی مجلس نیز از امکان قانونی خود مبنی بر اصرار بر مصوبه قبلی مجلس استفاده نموده است.